Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. birželio 14 d.*

„Apeliacinis skundas — Europos Parlamento narys — Išmokos Parlamento narių padėjėjams — Nepagrįstai sumokėtos sumos — Susigrąžinimas — Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklės — Teisės į gynybą paisymas — Nešališkumo principas — Senatis — Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 — 78 81 straipsniai — Deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012 — 81, 82 ir 93 straipsniai — Teisėtų lūkesčių apsaugos principas — Protingas terminas“

Byloje C-566/14 P

dėl 2014 m. gruodžio 6 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Jean-Charles Marchiani, gyvenantis Tulone (Prancūzija), atstovaujamas advokato C.-S. Marchiani,

apeliantas,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Europos Parlamentui, atstovaujamam G. Corstens ir S. Seyr, nurodžiusiam adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovui pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, kolegijų pirmininkai R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič (pranešėjas), J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadjiev, C. Toader, D. Šváby, F. Biltgen, teisėjai J.-C. Bonichot, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, C. Vajda ir S. Rodin,

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorė V. Giacobbo-Peyronnel, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. gruodžio 8 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2016 m. sausio 19 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu Jean-Charles Marchiani prašo panaikinti 2014 m. spalio 10 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Marchiani / Parlamentas* (T-479/13, EU:T:2014:866, nepaskelbtas Rink., toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas atmetė jo ieškinį, kuriame prašyta panaikinti 2013 m. liepos 4 d. Europos Parlamento generalinio sekretoriaus sprendimą dėl 107 694,72 EUR sumos susigrąžinimo iš apelianto (toliau – ginčijamas sprendimas) ir su juo susijusią 2013 m. liepos 5 d. debeto avizą Nr. 2013-807 (toliau – ginčijama debeto aviza).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012

2 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012, p. 1), 78 straipsnyje „Gautinų sumų nustatymas“ nurodyta:

„1. Gautinų sumų nustatymas – tai veiksmas, kuriuo atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas:

a) patikrina, ar skola yra;

b) nustato arba patikrina skolos tikrumą ir jos sumą;

c) patikrina sąlygas, kuriomis skola turi būti sumokėta.

2. Komisijai mokami nuosavi ištekliai ir tikrai patvirtinta tiksli gautina suma nustatoma apskaitos pareigūnui siunčiamame vykdomajame rašte sumoms išieškoti, o po to skolininkui siunčiamame debetiniame dokumente; abu dokumentus parengia atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas.

3. Klaidingai išmokėtos sumos turi būti atgautos.

4. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus pagal 210 straipsnį, nustatančius išsamias taisykles dėl gautinų sumų nustatymo, taip pat dėl procedūros, patvirtinamųjų dokumentų ir delspinigių.“

3 Šio reglamento 79 straipsnio „Leidimas išieškoti sumas“ 1 dalyje nustatyta:

„Leidimas išieškoti sumas – tai veiksmas, kuriuo atsakingas leidimus suteikiantis atsakingas pareigūnas [atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas], išduodamas vykdomąjį raštą sumoms išieškoti, nurodo apskaitos pareigūnui išieškoti gautiną sumą, kurią atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas yra nustatęs.“

4 To paties reglamento 80 straipsnio „Susigrąžinimo taisyklės“ 1 dalyje įtvirtinta:

„Apskaitos pareigūnas veikia pagal vykdomuosius raštus sumoms išieškoti, kuriuos tinkamai išdavė atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas. Apskaitos pareigūnas tai daro tinkamai, siekdamas užtikrinti, kad Sąjunga gautų savo įplaukas, ir užtikrina Sąjungos teisių apsaugą.

Apskaitos pareigūnas susigrąžina sumas, į Sąjungos reikalavimus skolininkui įskaitydamas tolygią sumą, kurią pačiam skolininkui turi grąžinti Sąjunga. Tokios sumos yra tiksliai nustatytos, fiksuoto dydžio ir mokėtinos sumos.“

5 Reglamento Nr. 966/2012 81 straipsnyje „Senaties terminas“ nustatyta:

„1. Nedarant poveikio konkrečių reglamentų nuostatoms ir [2007 m. birželio 7 d. Tarybos] [s]prendimo 2007/436/EB, Euratomas [dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 163, 2007, p. 17)] taikymui, Sąjungos teisėms į grąžintinas sumas trečiųjų šalių atžvilgiu ir trečiųjų šalių teisėms į grąžintinas sumas Sąjungos atžvilgiu taikomas penkerių metų senaties terminas.

2. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus pagal 210 straipsnį, nustatančius išsamias taisykles dėl senaties termino.“

6 Reglamento Nr. 966/2012 81 straipsnio 1 dalis suformuluota analogiškai 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 74), iš dalies pakeisto 2006 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, 2006, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 99, 2007, p. 18), 73a straipsniui.

Deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012

7 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1268/2012 dėl Reglamento Nr. 966/2012 taikymo taisyklių (OL L 362, 2012, p. 1) 81 straipsnyje nurodyta:

„Siekdamas nustatyti gautiną sumą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

a) gautina suma yra tikra, t. y. jai netaikomos jokios sąlygos;

b) gautiną sumą sudaro tam tikra nustatyta, tiksliai išreikšta grynaisiais pinigais suma;

c) gautinos sumos terminas jau yra suėjęs [gautina suma yra mokėtina], ir jai netaikomas joks sumokėjimo laikas [mokėjimo terminas];

d) skolininko rekvizitai yra teisingi;

e) susigrąžintina suma yra įrašyta į teisingą biudžeto punktą;

f) patvirtinamieji dokumentai yra tvarkingi ir

g) yra laikomasi patikimo finansų valdymo principo, visų pirma pagal 91 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus kriterijus.“

8 Deleguotojo reglamento 82 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Gautinos sumos nustatymas turi būti pagrįstas patvirtinamaisiais dokumentais, liudijančiais Sąjungos teisę ją gauti.

2. Prieš nustatydamas gautiną sumą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas asmeniškai patikrina patvirtinamuosius dokumentus arba savo atsakomybe įsitikina, kad tai yra padaryta.“

9 Deleguotojo reglamento 93 straipsnyje „Senaties terminų taisyklės“ nurodyta:

„1. Sąjungos teisių į grąžintinas sumas trečiųjų šalių atžvilgiu senaties terminas pradedamas skaičiuoti pasibaigus terminui, apie kurį skolininkui pranešama 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytame debetiniame dokumente.

Trečiųjų šalių teisių į grąžintinas sumas Sąjungos atžvilgiu senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kai reikia sumokėti trečiajai šaliai priklausančią sumą pagal atitinkamą teisinį įsipareigojimą.

<…>

6. Grąžintinos sumos nebegrąžinamos pasibaigus senaties terminui, kaip nustatyta 1–5 dalyse.“

10 Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 93 straipsnio 1 dalies formuluotė atitinka 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Reglamento Nr. 1605/2002 įgyvendinimo taisykles (OL L 357, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 145), iš dalies pakeisto 2007 m. balandžio 23 d. Komisijos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 478/2007, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatantį išsamias Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 įgyvendinimo taisykles (OL L 111, 2007, p. 13), 85b straipsnio 1 dalies formuluotę.

Europos Parlamento narių išlaidų kompensavimo ir kitų išmokų mokėjimo taisyklės

11 Iki 2009 m. liepos 14 d. galiojusios redakcijos Europos Parlamento narių išlaidų kompensavimo ir kitų išmokų mokėjimo taisyklių (toliau – IKIM taisyklės) 27 straipsnio 3 dalyje buvo nurodyta:

„Jeigu Generalinis sekretorius, pasitaręs su kvestoriais, įsitikina, kad pagal šiose taisyklėse numatytas išmokas nariams buvo netinkamai išmokėtos sumos, jis duoda nurodymus dėl tų sumų sugrąžinimo iš atitinkamo nario.“

12 2008 m. gegužės 19 d. ir liepos 9 d. Europos Parlamento biuro sprendimo dėl Europos Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklių (OL C 159, 2009, p. 1) (redakcija, galiojanti po 2010 m. spalio 21 d. (OL C 283, 2010, p. 9) 68 straipsnyje „Neteisingai išmokėtų lėšų susigrąžinimas“ įtvirtinta:

„1. Pagal šias Įgyvendinimo taisykles neteisingai išmokėtos lėšos turi būti grąžintos. Generalinis sekretorius duoda nurodymus dėl šių lėšų susigrąžinimo iš atitinkamo Parlamento nario.

2. Visi sprendimai dėl lėšų susigrąžinimo priimami užtikrinant, kad Parlamento narys galėtų iš tikrųjų vykdyti savo pareigas ir sklandžiai vyktų Parlamento darbas. Prieš priimant sprendimą, išklausoma nario nuomonė.

3. Šis straipsnis pagal analogiją taikomas buvusiems Parlamento nariams ir tretiesiems asmenims.“

13 Šių Įgyvendinimo taisyklių III antraštinėje dalyje „Bendrosios ir galutinės nuostatos“ yra 4 skyrius „Baigiamosios nuostatos“. Šio skyriaus 72 straipsnyje „Skundai“ nustatyta:

„1. Jei Parlamento narys mano, kad kompetentingos tarnybos jam netinkamai taikė šias Įgyvendinimo taisykles, jis gali pateikti rašytinį skundą generaliniam sekretoriui.

Generalinio sekretoriaus sprendime dėl skundo pateikiamos priežastys, kuriomis grindžiamas sprendimas.

2. Generalinio sekretoriaus sprendimui nepritariantis Parlamento narys gali per du mėnesius po to, kai pranešama apie generalinio sekretoriaus sprendimą, prašyti, kad klausimas būtų perduotas nagrinėti kvestoriams, kurie priima sprendimą, pasikonsultavę su generaliniu sekretoriumi.

3. Jei skundų nagrinėjimo procedūros šalis nepritaria kvestorių priimtam sprendimui, ji gali per du mėnesius po to, kai pranešama apie šį sprendimą, prašyti, kad klausimas būtų perduotas nagrinėti Biurui, kuris priima galutinį sprendimą.

4. Šis straipsnis taip pat taikomas Parlamento nario teisių perėmėjui, taip pat buvusiems Parlamento nariams ir jų teisių perėmėjams.“

14 Įgyvendinimo taisyklių 74 straipsnis suformuluotas taip:

„Išskyrus IV antraštinės dalies pereinamojo laikotarpio nuostatose nurodytus atvejus, IKIM taisyklės netenka galios Statuto įsigaliojimo dieną.“

Ginčo aplinkybės

15 J.-Ch. Marchiani nuo 1999 m. liepos 20 d. iki 2004 m. birželio 19 d. ėjo Parlamento nario pareigas. 2001–2004 m. jis naudojosi Parlamento nario padėjėjų T. ir T., o 2002–2004 m. – B. paslaugomis. 2004 m. rugsėjo 30 d. *Tribunal de grande instance de Paris* (Paryžiaus apygardos teismas, Prancūzija) ikiteisminio tyrimo teisėjas Parlamento pirmininkui pranešė, kad užduotys, kurias 2001–2004 m. atliko T. ir T., galėjo neturėti realaus ryšio su Parlamento nario padėjėjo pareigomis.

16 2009 m. kovo 4 d. sprendimu Parlamento generalinis sekretorius (toliau – generalinis sekretorius) pasibaigus rungimosi principu grindžiamai procedūrai ir 2009 m. sausio 14 d. pasitaręs su kvestoriais konstatavo, kad apeliantui pagal IKIM taisyklių 14 straipsnį buvo nepagrįstai pervesta 148 160,27 EUR suma, ir paprašė Parlamento leidimus suteikiančio pareigūno imtis priemonių, būtinų šiai sumai susigrąžinti.

17 Tą pačią dieną Parlamento leidimus suteikiantis pareigūnas pateikė apeliantui debeto avizą, kurioje buvo reikalaujama grąžinti 148 160,27 EUR.

18 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF), 2008 m. spalio 21 d. gavusi iš generalinio sekretoriaus bylą, susijusią su nagrinėjamais pažeidimais, 2009 m. rugpjūčio 14 d. informavo Parlamentą ir apeliantą, kad pradėjo tyrimą.

19 2011 m. spalio 14 d. OLAF, atlikusi tyrimą ir 2011 m. liepos 6 d. apklaususi apeliantą, perdavė Parlamentui savo galutinės tyrimo ataskaitos (toliau – OLAF ataskaita) kopiją. OLAF padarė išvadą, kad apeliantas nepagrįstai gavo išmokas už T., T. ir B. vykdytas funkcijas, ir rekomendavo Parlamentui imtis veiksmų, būtinų atitinkamoms sumoms susigrąžinti. 2011 m. spalio 25 d. OLAF pranešė apeliantui, kad tyrimas baigtas.

20 2013 m. gegužės 28 d. generalinis sekretorius, remdamasis OLAF ataskaita, pagal IKIM taisyklių 27 straipsnio 3 dalį pranešė apeliantui, kad ketina susigrąžinti visas Parlamento išmokėtas sumas, susijusias su T., T. ir B., ir paprašė apelianto šiuo klausimu pateikti pastabas.

21 2013 m. birželio 25 d. generalinis sekretorius per klausymą išklausė apeliantą. 2013 m. birželio 27 d. apeliantas pateikė generaliniam sekretoriui klausymo protokolą. 2013 m. liepos 2 d. generalinis sekretorius pasitarė su kvestoriais.

22 Ginčijamu sprendimu generalinis sekretorius konstatavo, kad, nors 2009 m. kovo 4 d. sprendime buvo numatyta susigrąžinti 148 160,27 EUR, apeliantui buvo nepagrįstai išmokėta papildoma 107 694,72 EUR suma, ir paprašė Parlamento leidimus suteikiančio pareigūno imtis priemonių, būtinų šiai papildomai sumai susigrąžinti. Generalinis sekretorius iš esmės laikėsi nuomonės, kad apeliantas nepateikė įrodymų, leidžiančių patvirtinti, kad T., T. ir B. dirbo Parlamento nario padėjėjų darbą.

23 Konstatavus, kad sumos, pervestos kaip išmokos Parlamento narių padėjėjams, iš viso sudarė 255 854,99 EUR, o dėl jų dalies jau buvo priimtas 2009 m. kovo 4 d. sprendimas, ginčijamame sprendime padaryta išvada, kad 107 694,72 EUR suma neatitinka IKIM taisyklių ir ją reikia susigrąžinti. 2013 m. liepos 5 d. Parlamento leidimus suteikiantis pareigūnas išdavė ginčijamą debeto avizą, kurioje nurodė iki 2013 m. rugpjūčio 31 d. grąžinti 107 694,72 EUR.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

24 Apeliantas pateikė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo ir ginčijamos debeto avizos panaikinimo; jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2013 m. rugsėjo 3 d.

25 Grįsdamas ieškinį apeliantas nurodė penkis pagrindus: pirmasis pagrindas buvo grindžiamas Įgyvendinimo taisyklėse numatytos procedūros, rungimosi ir teisės į gynybą paisymo principų pažeidimu, antrasis – klaidingu IKIM taisyklių taikymu, trečiasis – klaidingu patvirtinamųjų dokumentų vertinimu, ketvirtasis – generalinio sekretoriaus nešališkumo stoka ir galiausiai penktasis pagrindas – sumų, kurias buvo reikalaujama grąžinti, grąžinimo senatimi. Manydamas, kad šių sumų susigrąžinimo senaties terminas suėjo ir kad ginčijamą debeto avizą pasirašęs asmuo neįrodė turėjęs leidimus suteikiančio pareigūno statusą, apeliantas taip pat prašė Bendrojo Teismo panaikinti šią avizą.

26 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas, nepriėmęs sprendimo dėl Parlamento pateiktų ieškinio nepriimtinumu grindžiamų prieštaravimų, iš esmės išnagrinėjo apelianto ieškinį ir atmetė jį.

Šalių reikalavimai apeliaciniame procese

27 J.-Ch. Marchiani Teisingumo Teismo prašo panaikinti skundžiamą sprendimą.

28 Parlamentas Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą ir

— priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

29 Grįsdamas apeliacinį skundą apeliantas remiasi penkiais pagrindais.

30 Pagrindinis Parlamento reikalavimas – atmesti visą apeliacinį skundą kaip nepriimtiną. Jeigu šis reikalavimas nebūtų patenkintas, jis prašo atmesti kaip iš dalies nepriimtinus ir iš dalies nepagrįstus pagrindus, kuriais remiamasi siekiant pagrįsti apeliacinį skundą.

Dėl viso apeliacinio skundo priimtinumo

31 Parlamentas pateikia viso apeliacinio skundo nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą, remdamasis tuo, kad apeliantas iš esmės tik pakartojo pagrindus ir argumentus, kurie jau buvo pateikti Bendrajam Teismui, ir nesuformulavo argumentų, konkrečiai susijusių su Bendrojo Teismo skundžiamame sprendime nurodytais motyvais.

32 Vis dėlto šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad Parlamento argumentai suformuluoti bendrais bruožais ir visiškai neparemti apelianto apeliaciniame skunde išdėstytų argumentų tikslia analize.

33 Todėl viso apeliacinio skundo nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą reikia atmesti.

34 Pirmesniame punkte padaryta išvada neužkerta kelio nagrinėti kai kurių atskirų apeliacinio skundo pagrindų priimtinumo klausimo (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-601/11 P, EU:C:2013:465, 70, 71 ir 73 punktus).

Dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

35 Apeliacinio skundo pirmuoju pagrindu, kurį sudaro šešios dalys, apeliantas iš esmės teigia, kad Bendrasis Teismas, taikydamas Įgyvendinimo taisykles, padarė teisės klaidą, skundžiamame sprendime nurodė prieštaringus motyvus ir pažeidė teisės į gynybą paisymo principą.

36 Parlamentas atsikerta, jog apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirma, penkta ir šešta dalys nepriimtinos, nes jose apeliantas tik pakartojo Bendrajam Teismui pateiktus argumentus, tačiau konkrečiai nekritikavo šio teismo skundžiamame sprendime nurodytų motyvų. Kitos šio pagrindo dalys iš dalies nereikšmingos ir nepagrįstos.

Teisingumo Teismo vertinimas

37 Kalbant apie Parlamento nurodytą apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmos, penktos ir šeštos dalių nepriimtinumą, reikia priminti, kad jeigu šalis ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas išaiškino ar taikė Sąjungos teisę, pirmojoje instancijoje nagrinėti teisės klausimai gali būti iš naujo diskutuojami apeliaciniame procese. Iš tikrųjų, jeigu šalis negalėtų grįsti apeliacinio skundo Bendrajame Teisme pateiktais pagrindais ir argumentais, apeliacinis procesas iš dalies netektų savo prasmės (žr., be kita ko, 2010 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Švedija ir kt. / API ir Komisija*, C-514/07 P, C-528/07 P ir C-532/07 P, EU:C:2010:541, 116 punktą).

38 Nagrinėjamu atveju, nors iš tikrųjų kai kuriems apelianto argumentams, nurodytiems grindžiant pirmąjį pagrindą, trūksta aiškumo, iš apeliacinio skundo aiškiai matyti, kad šio pagrindo pirmoje, penktoje ir šeštoje dalyse išdėstytais argumentais siekiama įrodyti, kad Bendrasis Teismas, taikydamas Įgyvendinimo taisykles, padarė teisės klaidą ir pažeidė apelianto teisę į gynybą. Todėl šios dalys priimtinos.

39 Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmoje dalyje apeliantas teigia, kad Bendrasis Teismas nesilaikė Įgyvendinimo taisyklių 68 straipsnio 3 dalies aiškios formuluotės, kad šis straipsnis pagal analogiją taikomas ir buvusiems Parlamento nariams, ir tretiesiems asmenims, kai nusprendė, kad Įgyvendinimo taisyklės netaikomos prieš apeliantą pradėtai susigrąžinimo procedūrai, nors neginčijama, kad jis yra buvęs Parlamento narys.

40 Šiuo klausimu reikia atkreipti dėmesį į tai, kad Įgyvendinimo taisyklių 68 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog „[p]agal šias Įgyvendinimo taisykles neteisingai išmokėtos lėšos turi būti grąžintos“. Taigi šioje dalyje nurodyta 68 straipsnio materialinė taikymo sritis, kuri apribota sumų, pervestų pagal šias Įgyvendinimo taisykles, susigrąžinimu. Nustatyta, kad šioje byloje ginčijamos sumos apeliantui pervestos taikant IKIM taisykles, o ne Įgyvendinimo taisykles, kurios įsigaliojo po to, kai buvo atlikti ginčijami pervedimai. Todėl Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 27 ir 28 punktuose nurodė, kad Įgyvendinimo taisyklių 68 straipsnis netaikomas nagrinėjamam atvejui; tai, kad šiame straipsnyje daroma nuoroda į buvusius Parlamento narius, neturi įtakos šiai išvadai.

41 Taip pat reikia pažymėti, kad pagal Įgyvendinimo taisyklių 72 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis šiuo straipsniu siekiama įtvirtinti apskundimo procedūrą, pagal kurią generalinis sekretorius galėtų nagrinėti esamų ir buvusių Parlamento narių ir jų teisių perėmėjų prieštaravimus dėl neteisingo šių Įgyvendinimo taisyklių taikymo jiems. Kadangi Bendrasis Teismas pagrįstai nusprendė, kad prieš apeliantą vykdyta nepagrįstai sumokėtų sumų susigrąžinimo procedūra nebuvo pagrįsta Įgyvendinimo taisyklių 68 straipsniu, darytina išvada, kad nė vieno apelianto prieštaravimo dėl šios procedūros eigos negalima laikyti skundu, kaip jis suprantamas pagal 72 straipsnį.

42 Taigi Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 27, 28 ir 31 punktuose nurodė, kad Įgyvendinimo taisyklės netaikomos šioje byloje ginčijamų skolų susigrąžinimo procedūrai.

43 Šiomis aplinkybėmis taip pat reikia atmesti pirmojo apeliacinio skundo pagrindo penktą dalį, grindžiamą Bendrojo Teismo padaryta teisės klaida, kai nusprendė, kad ginčijamas sprendimas galėjo būti priimtas remiantis Reglamento Nr. 966/2012 78–80 straipsniais, nors prieš buvusį Parlamento narį vykdomai nepagrįstai sumokėtų sumų susigrąžinimo procedūrai turėjo būti taikomos tik Įgyvendinimo taisyklės.

44 Iš tiesų vien tai, kad Reglamento Nr. 966/2012 78–80 straipsniuose įtvirtintos ne konkrečios skolų susigrąžinimo iš Europos Parlamento narių procedūros taisyklės, o nuostatos dėl Sąjungos skolinių reikalavimų nustatymo ir leidimo susigrąžinti skolas, kaip tai pažymėjo Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 31 punkte, negali lemti Įgyvendinimo taisyklių taikymo nepaisant jų materialinės taikymo srities.

45 Todėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmą ir penktą dalis reikia atmesti.

46 Kalbant apie apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antrą ir ketvirtą dalis, grindžiamas tariamai prieštaringais skundžiamo sprendimo motyvais dėl Įgyvendinimo taisyklių 68 straipsnio ir IKIM taisyklių taikymo nagrinėjamam atvejui, reikia pripažinti, kad jos paremtos klaidingu skundžiamo sprendimo supratimu.

47 Pirma, skundžiamo sprendimo 27 ir 28 punktuose padaręs išvadą, kad Įgyvendinimo taisyklės netaikomos prieš apeliantą vykdytai procedūrai, skundžiamo sprendimo 29 punkte Bendrasis Teismas aiškiai nurodė, kad išnagrinės apelianto argumentus, grindžiamus klaidingu Įgyvendinimo taisyklių 68 ir 72 straipsnių taikymu, „neatsižvelgdamas į tai, ar nepagrįstai gautos sumos turėtų būti grąžintos remiantis Įgyvendinimo taisyklėmis“, ir „darydamas prielaidą, kad Įgyvendinimo taisyklės taikomos“. Todėl skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas nenurodė prieštaringų motyvų, kiek tai susiję su 68 straipsnio taikymo nagrinėjamam atvejui klausimu; jis tik dėl išsamumo išnagrinėjo Įgyvendinimo taisyklių pažeidimo klausimą.

48 Antra, iš skundžiamo sprendimo matyti, kad Bendrasis Teismas jo 27 punkte konstatavo, kad, nors 2001–2004 m. ginčijamos sumos buvo pervedamos remiantis IKIM taisyklėmis, šios taisyklės buvo panaikintos – Bendrasis Teismas tai nurodo to paties sprendimo 30 punkte, įsigaliojus 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento sprendimui 2005/684/EB dėl Europos Parlamento narių statuto priėmimo (OL L 262, 2005, p. 1). Šiomis aplinkybėmis skundžiamo sprendimo 31 punkte Bendrasis Teismas

pagrįstai manė, kad nepagrįstai pervestų sumų susigrąžinimo procedūra, kuriai pasibaigus 2013 m. priimtas ginčijamas sprendimas, negalėjo būti pagrįsta IKIM taisyklėmis, taigi šiuo klausimu skundžiamame sprendime nėra jokių prieštaravimų.

49 Be to, kadangi, kaip matyti iš šio sprendimo 40–44 punktų, Bendrasis Teismas pagrįstai nusprendė, kad Įgyvendinimo taisyklės netaikomos nagrinėjamam atvejui, reikia taip pat konstatuoti, kad apelianto apeliacinio skundo pirmojo pagrindo trečia ir ketvirta dalys, kiek jos grindžiamos klaidingu Įgyvendinimo taisyklių 68 ir 72 straipsnių santykio aiškinimu ir 2013 m. birželio 27 d. laiško, kurį, apelianto manymu, reikėtų laikyti skundu pagal 72 straipsnį, turinio iškraipymu, pateiktos dėl perteklinių skundžiamo sprendimo motyvų ir pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką jie negalėtų lemti pastarojo sprendimo panaikinimo (žr. 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Prancūzija / People's Mojahedin Organization of Iran*, C-27/09 P, EU:C:2011:853, 79 punktą ir 2014 m. vasario 13 d. Sprendimo *Vengrija / Komisija*, C-31/13 P, EU:C:2014:70, 82 punktą).

50 Remiantis tuo, kas išdėstyta, reikia atmesti apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antrą, trečią ir ketvirtą dalis.

51 Galiausiai, kalbant apie šio pagrindo šeštą dalį dėl Bendrojo Teismo padarytos teisės klaidos vertinant tariamai Parlamento pažeistą apelianto teisę į gynybą, reikia priminti, kad teisės į gynybą paisymo principas vykstant bet kokiai procedūrai, kuri buvo pradėta prieš asmenį ir kuri gali pasibaigti jo nenaudai priimtu aktu, yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kuris turi būti taikomas, net ir nesant konkrečių šį klausimą reglamentuojančių nuostatų. Pagal šį principą reikalaujama, kad asmenims, kuriems skirti sprendimai, galintys turėti didelį poveikį jų interesams, būtų suteikta galimybė veiksmingai pateikti savo nuomonę dėl šiuos sprendimus pagrindžiančių jų nenaudai surinktų įrodymų (šiuo klausimu žr. 1992 m. vasario 12 d. Sprendimo *Nyderlandai ir kt. / Komisija*, C-48/90 ir C-66/90, EU:C:1992:63, 44 ir 45 punktus; 1996 m. spalio 24 d. Sprendimo *Komisija / Lisrestal ir kt.*, C-32/95 P, EU:C:1996:402, 30 punktą ir 2005 m. birželio 9 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-287/02, EU:C:2005:368, 37 punktą).

52 Šia apeliacinio skundo pirmojo pagrindo dalimi apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad skundžiamo sprendimo 37 punkte šis klaidingai nustatė, jog apelianto teisė į gynybą nebuvo pažeista neperdavus kvestoriams jo 2013 m. birželio 27 d. laiško, nes kvestoriai pateikė nuomonę nežinodami apelianto pozicijos.

53 Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad iš skundžiamo sprendimo 32–39 punktų matyti, jog Bendrasis Teismas išnagrinėjo, ar, nesant Reglamente Nr. 966/2012 numatytos specialios nepagrįstai sumokėtų sumų sugrąžinimo procedūros, vykstant procedūrai, kuriai pasibaigus priimtas ginčijamas sprendimas, buvo paisyta apelianto teisės į gynybą. Skundžiamo sprendimo 33 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad prieš priimdamas ginčijamą sprendimą „generalinis sekretorius, pirma, išklausė [apeliantą], ir, antra, pasikonsultavo su kvestoriais"; šios aplinkybės apeliaciniame skunde apeliantas neginčijo.

54 Apeliantas taip pat neteigia, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes, kai skundžiamo sprendimo 36 punkte pateikė vertinimą, jog, priešingai, negu tvirtino apeliantas Bendrajame Teisme, kvestoriai vykstant procedūrai, kuriai pasibaigus priimtas ginčijamas sprendimas, nebuvo priėmę sprendimo: su jais tik buvo konsultuotasi, nes jų nuomonė nebuvo privaloma generaliniam sekretoriui priimant tokį sprendimą.

55 Be to, kaip Bendrasis Teismas konstatavo skundžiamo sprendimo 37 punkte, nors Parlamentas pripažino, kad 2013 m. birželio 27 d. laiškas nebuvo perduotas kvestoriams, šis laiškas yra tik paties apelianto parengta generalinio sekretoriaus klausymo, per kurį apeliantas buvo išklausytas, santrauka; šio vertinimo apeliaciniame skunde apeliantas neginčijo. Nesant kitų papildomų įrodymų, kuriais remiantis būtų galima nustatyti, kaip, neperdavus minėto laiško kvestoriams vykstant konsultacijoms su

jais, galėjo būti pažeisti šio sprendimo 51 punkte priminti reikalavimai, susiję su apelianto teisės į gynybą paisymu, reikia nuspręsti, kad Bendrasis Teismas pagrįstai atmetė apelianto argumentą dėl jo teisės į gynybą pažeidimo. Todėl reikia atmesti apeliacinio skundo pirmojo pagrindo šeštą dalį.

56 Remiantis tuo, kas išdėstyta, reikia atmesti visą apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą.

Dėl apeliacinio skundo antrojo pagrindo

Šalių argumentai

57 Apeliacinio skundo antrajame pagrinde apeliantas tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 54 punkte nurodė, jog pareiga įrodyti, kad išmoka Parlamento narių padėjėjams buvo panaudota pagal IKIM taisykles, vykstant šių išmokų susigrąžinimo procedūrai tenka apeliantui, o ne Parlamentui. Atsižvelgdamas į aplinkybes Bendrasis Teismas turėjo pripažinti, kad įrodinėjimo pareiga tenka Parlamentui, nes, viena vertus, apeliantas atitiko nurodytose taisyklėse įtvirtintas šios išmokos skyrimo sąlygas prašymo dėl šios išmokos skyrimo pateikimo momentu ir, kita vertus, ginčijamas sprendimas priimtas praėjus daugiau kaip devyneriems metams po to, kai baigėsi apelianto kadencija.

58 Parlamentas teigia, kad, kiek šis pagrindas grindžiamas klaidingu IKIM taisyklių taikymu nustatant pareigą įrodyti tinkamą išmokų Parlamento narių padėjėjams panaudojimą, jis yra nereikšmingas, nes pateiktas dėl skundžiamo sprendimo perteklinių motyvų. Parlamentas taip pat mano, kad šis pagrindas yra nepagrįstas, kiek jis susijęs su protingo termino principo pažeidimu nustatant šią įrodinėjimo pareigą.

Teisingumo Teismo vertinimas

59 Reikia pripažinti, kad apeliacinio skundo antrasis pagrindas, kiek jis grindžiamas teisės klaida, Bendrojo Teismo padaryta skundžiamo sprendimo 54 punkte konstatavus, „kad <…> [apeliantas] turėjo pateikti informaciją, kuria remiantis būtų galima užginčyti [ginčijamo] sprendimo nuostatą, pagal kurią jis nepateikė jokio įrodymo, kad atitinkami Parlamento nario padėjėjai dirbo Parlamento narių padėjėjų darbą, kaip nurodyta IKIM taisyklių 14 straipsnyje“, pateiktas dėl perteklinių skundžiamo sprendimo motyvų. Iš 54 punkto matyti, kad apelianto kaltinimas dėl tariamai Parlamentui tenkančios įrodinėjimo pareigos pirmą kartą Bendrajame Teisme nurodytas pateikiant dubliką ir dėl to šis teismas jį pripažino nepriimtinu.

60 Todėl taikant šio sprendimo 49 punkte primintą teismo praktiką šį pagrindą reikia atmesti kaip nereikšmingą.

61 Be to, dėl apelianto tvirtinimo, kad Bendrasis Teismas taip pat klaidingai paskirstė pareigą įrodyti, kad išmokos Parlamento narių padėjėjams buvo naudojamos pagal IKIM taisykles Parlamento naudai, nepaisydamas ilgo laikotarpio, praėjusio nuo Parlamento nario kadencijos pabaigos iki ginčijamo sprendimo priėmimo datos, reikia pažymėti, jog iš pirmosios instancijos bylos medžiagos matyti, kad šie argumentai nebuvo pateikti Bendrajam Teismui. Taigi, šis argumentas yra naujas ir taikant nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką jį reikia atmesti kaip nepriimtiną (2016 m. kovo 8 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 55 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

62 Todėl apeliacinio skundo antrąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl apeliacinio skundo trečiojo pagrindo

Šalių argumentai

63 Trečiuoju apeliacinio skundo pagrindu apeliantas pirmiausia kaltina Bendrąjį Teismą, kad šis pažeidė rungimosi principą, kai nepriėmė sprendimo dėl 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnio pažeidimo, nors EŽTK privaloma Parlamentui kaip Sąjungos institucijai.

64 Antra, apeliantas mano, kad EŽTK 6 straipsnyje įtvirtinto nešališkumo principo apimtis didesnė nei gero administravimo principo, kuriuo Bendrasis Teismas rėmėsi skundžiamame sprendime nagrinėdamas atitinkamą pagrindą, kuriuo remtasi siekiant pagrįsti ieškinį, apimtis. Todėl Bendrasis Teismas taip pat pažeidė nešališkumo principą.

65 Pirmiausia Parlamentas mano, kad apeliacinio skundo trečiąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepriimtiną, nes apeliantas tik pakartoja Bendrajame Teisme pateiktus argumentus. Be to, šis pagrindas paremtas klaidingu skundžiamo sprendimo supratimu; Bendrasis Teismas tinkamai motyvavo sprendimą atmesti pagrindą, grindžiamą tariamu generalinio sekretoriaus nešališkumu. Bet kuriuo atveju EŽTK 6 straipsnis netaikomas generalinio sekretoriaus vykdomai procedūrai.

Teisingumo Teismo vertinimas

66 Visų pirma dėl Parlamento argumento, kad apeliacinio skundo trečiąjį pagrindą reikia pripažinti nepriimtinu, atsižvelgiant į šio sprendimo 37 punkte primintą teismo praktiką, pažymėtina, kad jeigu šalis ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas išaiškino ar taikė Sąjungos teisę, pirmojoje instancijoje nagrinėti teisės klausimai gali būti iš naujo diskutuojami apeliaciniame procese, priešingu atveju apeliacinis procesas iš dalies netektų savo prasmės. Šis argumentas įgyja dar didesnę svarbą, kai Bendrasis Teismas kaltinamas tuo, kad padarė klaidą, nes neišnagrinėjo apelianto nurodyto pagrindo (žr. 2004 m. birželio 22 d. Nutarties *Meyer / Komisija*, C-151/03 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2004:381, 50 punktą).

67 Apeliacinio skundo trečiuoju pagrindu apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą, kad šis neišnagrinėjo jo argumento, grindžiamo EŽTK 6 straipsnio pažeidimu nagrinėjamoje byloje. Todėl šis pagrindas priimtinas.

68 Reikia pažymėti, kad nurodydamas argumentą, jog Bendrasis Teismas nepriėmė sprendimo dėl EŽTK 6 straipsnio pažeidimu grindžiamo kaltinimo, apeliantas iš tikrųjų kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad šis, nagrinėdamas nešališkumo principo pažeidimu grindžiamą kaltinimą, nesprendė dėl jo pirmą kartą dublike suformuluoto argumento, kad šis principas įtvirtintas ir EŽTK 6 straipsnyje, kurio Parlamentas kaip Sąjungos institucija privalo laikytis.

69 Vis dėlto pagal nusistovėjusią teismo praktiką Bendrojo Teismo pareiga motyvuoti sprendimus nereiškia, kad jis turi išsamiai atsakyti į kiekvieną nurodytą argumentą (žr. 2008 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *FIAMM ir kt. / Taryba ir Komisija*, C-120/06 P ir C-121/06 P, EU:C:2008:476, 91 punktą ir 2009 m. spalio 29 d. Nutarties *Portela / Komisija*, C-85/09 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2009:685, 31 punktą). Bendrojo Teismo motyvavimas gali būti numanomas, jeigu jis leidžia suinteresuotiesiems asmenims suprasti, kuo pagrįstas Bendrojo Teismo sprendimas, o Teisingumo Teismui – turėti pakankamai informacijos, kad galėtų vykdyti kontrolę (žr., be kita ko, 2008 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Evonik Degussa / Komisija*, C-266/06 P, EU:C:2008:295, 103 punktą ir 2016 m. kovo 8 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 38 punktą).

70 Atsižvelgiant į šią teismo praktiką, reikia konstatuoti, kad, nors skundžiamo sprendimo 63–68 punktuose Bendrasis Teismas tiesiogiai neišsakė nuomonės dėl EŽTK 6 straipsnio, iš jo motyvų aiškiai matyti, jog jis priėmė sprendimą dėl nešališkumo principo pažeidimu grindžiamo kaltinimo, kai jį atmetė, ir nurodyti atmetimo motyvai leidžia apeliantui suprasti šio teismo sprendimo motyvus, o Teisingumo Teismui vykdyti kontrolę. Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 63 punkte Bendrasis Teismas būtent nurodė, kad visoms Sąjungos institucijoms taikomas gero administravimo principas apima kiekvienos institucijos pareigą nešališkai nagrinėti visas svarbias nagrinėjamos bylos aplinkybes. Paskui šio sprendimo 64 punkte jis nurodė, kad generalinis sekretorius Parlamento biure turi iškilmingai prisiekti savo pareigas eiti sąžiningai ir visiškai nešališkai. Toliau atlikęs detalų nagrinėjimą minėto sprendimo 65–68 punktuose jis padarė išvadą, kad generalinis sekretorius nepažeidė šios pareigos, kai priėmė ginčijamą sprendimą. Taigi skundžiamo sprendimo 63–68 punktuose Bendrasis Teismas sprendė dėl apelianto kaltinimo, grindžiamo nešališkumo principo pažeidimu.

71 Be to, nesant reikalo nagrinėti klausimo, ar EŽTK 6 straipsnis taikomas Parlamento administracinei procedūrai dėl nepagrįstai sumokėtų sumų susigrąžinimo, reikia pažymėti, kad apeliantas tik teigia, kad šiame straipsnyje įtvirtinto nešališkumo principo apimtis didesnė nei gero administravimo principo apimtis, tačiau nepateikia jokio teisinio argumento, kuriuo remiantis būtų galima užginčyti skundžiamo sprendimo 63–68 punktuose Bendrojo Teismo padarytas išvadas.

72 Todėl taikant nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią apeliaciniame skunde turi būti tiksliai nurodytos teismo sprendimo, kurį prašoma panaikinti, skundžiamos dalys ir teisiniai argumentai, konkrečiai pagrindžiantys šį prašymą (2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Mindo / Komisija*, C-652/11 P, EU:C:2013:229, 21 punktas ir 2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 46 punktas), šį argumentą reikia atmesti kaip nepriimtiną.

73 Taigi trečiąjį pagrindą, apelianto nurodytą apeliaciniam skundui pagrįsti, reikia atmesti.

Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo

74 Ketvirtuoju pagrindu apeliantas tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad nebuvo suėjęs nepagrįstai sumokėtų sumų susigrąžinimo senaties terminas. Šį apeliacinio skundo pagrindą sudaro keturios dalys. Pirmiausia reikia išnagrinėti šio pagrindo trečią dalį, o paskui kartu jo pirmą ir antrą dalis.

Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo trečios dalies

– Šalių argumentai

75 Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo trečia dalimi apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą, kad šis pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą, kai nusprendė, kad apeliantas negalėjo tikėtis, jog iš jo nebebus reikalaujama grąžinti kaip išmokų Parlamento narių padėjėjams pervestų sumų, nes praėjo ilgas laikotarpis nuo šių sumų pervedimo datos iki ginčijamo sprendimo priėmimo datos.

76 Parlamentas ginčija apelianto argumentus.

– Teisingumo Teismo vertinimas

77 Primintina, kad teisė remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu suponuoja, kad kompetentingos Sąjungos tarnybos iš leistinų ir patikimų šaltinių suinteresuotajam asmeniui suteikė tikslias, besąlygiškas ir neprieštaringas garantijas (žr., be kita ko, 2006 m. birželio 22 d. Sprendimo *Belgija ir Forum 187 / Komisija*, C-182/03 ir C-217/03, EU:C:2006:416, 147 punktą ir 2011 m. balandžio 7 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-321/09 P, EU:C:2011:218, 45 punktą).

78 Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 80 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad apeliantas nepateikė jokio argumento, kuriuo remiantis būtų galima laikyti, kad, atsižvelgiant į nagrinėjamo atvejo aplinkybes, jis įgijo teisėtų lūkesčių, kad ginčijamos sumos negalėtų būti susigrąžintos. Be to, Bendrasis Teismas pažymėjo, kad turima informacija dėl prieš apeliantą vykdytos procedūros eigos pašalino galimybę, kad šiam galėjo kilti tokių lūkesčių, nepaisant to, kad nuo įvykių, dėl kurių buvo priimtas ginčijamas sprendimas, praėjo daug laiko.

79 Atsižvelgiant į šio sprendimo 77 punkte primintą teismo praktiką, reikia padaryti išvadą, kad Bendrasis Teismas pagrįstai nusprendė, jog ilgo laikotarpio nuo sumų pervedimo datos iki ginčijamo sprendimo priėmimo datos, nesant jokių kitų svarbių aplinkybių, savaime nepakanka tam, kad apeliantui galėtų kilti teisėtų lūkesčių, jog iš jo nebebus reikalaujama grąžinti ginčijamų sumų.

80 Todėl reikia nuspręsti, kad Bendrasis Teismas teisingai atmetė apelianto kaltinimą, grindžiamą teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu.

81 Tuo remiantis, darytina išvada, kad apeliacinio skundo pagrindo trečia dalis nepagrįsta.

Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo pirmos ir antros dalių

– Šalių argumentai

82 Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo pirma dalimi apeliantas teigia, kad Bendrasis Teismas pažeidė Reglamentą Nr. 1605/2002 ir Reglamentą Nr. 478/2007, kai nusprendė, kad pagal ginčijamą sprendimą reikalaujamų grąžinti sumų senaties terminas nėra suėjęs, nors taikydamas Reglamente Nr. 1605/2002 nustatytą penkerių metų senaties terminą turėjo pripažinti, kad 2001 m. ir 2002 m. pradžioje pervestų sumų senaties terminas suėjo 2007 m. Dėl sumų, pervestų 2002 m. antroje pusėje, ir sumų, pervestų iki 2004 m., nurodoma, kad Reglamento Nr. 478/2007, kuriame patikslinta, kad penkerių metų senaties terminas pradedamas skaičiuoti pasibaigus debeto avizoje skolininkui nurodytam galutiniam terminui, įsigaliojimas negalėjo nutraukti senaties eigos, nes nagrinėjamu atveju per likusį senaties termino laikotarpį Parlamentas neišdavė jokios debeto avizos.

83 Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo antra dalimi apeliantas teigia, kad Bendrasis Teismas pažeidė teisės akto negaliojimo atgaline data principą, kai atmetė jo argumentus, kad remiantis Deleguotuoju reglamentu Nr. 1268/2012 priimta ginčijama debeto aviza negalėtų būti pagrindas iš naujo skaičiuoti senaties terminą, pasibaigusį 2009 m.

84 Parlamentas ginčija apelianto argumentus.

– Teisingumo Teismo vertinimas

85 Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo pirma ir antra dalimis apeliantas nurodo, kad Sąjungos skoliniams reikalavimams trečiosioms šalims taikomas penkerių metų senaties terminas buvo nustatytas pervedant ginčijamas sumas galiojusiuose Sąjungos teisės aktuose, o nuostata dėl šio termino eigos pradžios, pagal kurią šis terminas pradedamas skaičiuoti nuo debeto avizoje nurodytos datos, priimta tik 2007 m.

86 Šiuo klausimu pažymėtina, kad Teisingumo Teismas jau yra nurodęs, kad vien Reglamento Nr. 1605/2002 73a straipsniu, kuriame nustatytas penkerių metų Sąjungos skolinių reikalavimų senaties terminas, neatsižvelgiant į jo įgyvendinimo nuostatas, negalima pagrįstai remtis siekiant įrodyti, kad suėjo Sąjungos skolinio reikalavimo senaties terminas (žr. 2014 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Nencini / Parlamentas*, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, 43 ir 44 punktus).

87 Todėl 73a straipsnyje, kuris turi būti taikomas atsižvelgiant į jo įgyvendinimo taisykles, numatytas Reglamento Nr. 2342/2002 85b straipsnyje, nustatytas penkerių metų senaties terminas Sąjungos organams susigrąžinti skolas pagal Sąjungos skolinius reikalavimus trečiosioms šalims ir šis terminas pradedamas skaičiuoti pasibaigus skolininkui pateiktoje debeto avizoje nurodytam galutiniam terminui (žr. 2014 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Nencini / Parlamentas*, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, 45 ir 46 punktus).

88 Toks aiškinimas taip pat taikomas Reglamento Nr. 966/2012 81 straipsniui ir Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012, galiojusio priimant ginčijamą sprendimą, 93 straipsniui, nes šios nuostatos iš esmės atitinka atitinkamai Reglamento Nr. 1605/2002 73a straipsnį ir Reglamento Nr. 2342/2002 85b straipsnį.

89 Priešingai, negu, atrodo, teigia apeliantas, šiose nuostatose nenustatytas terminas, per kurį debeto aviza turi būti pateikta skolininkui nuo ginčijamos skolos susidarymo momento (šiuo klausimu žr. 2014 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Nencini / Parlamentas*, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, 47 punktą). Tuo remiantis, darytina išvada, kad Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, kad ginčijamame sprendime nurodytų skolinių reikalavimų senaties terminas nebuvo suėjęs ir kad ginčijamas sprendimas priimtas nepažeidžiant teisės aktų negaliojimo atgaline data principo.

90 Šiomis aplinkybėmis apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo pirmą ir antrą dalis reikia atmesti kaip nepagrįstas.

Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo ketvirtos dalies

– Šalių argumentai

91 Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo ketvirta dalimi apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą, kad jis neatsižvelgdamas į visas svarbias bylos aplinkybes, nesilaikė protingo termino principo. Apeliantas mano, kad atsižvelgdamas į ginčijamų sumų dydį, į tai, kad byla nesudėtinga, ir į pavyzdingą apelianto elgesį, Bendrasis Teismas turėjo pripažinti, jog beveik dešimties metų terminas, praėjęs nuo apelianto kadencijos pabaigos iki Parlamento priimto ginčijamo sprendimo datos, yra neprotingas.

92 Pirmiausia Parlamentas mano, kad nagrinėjamoje byloje Bendrasis Teismas neturėjo nagrinėti protingo termino nesilaikymo klausimo, nes šiuo nesilaikymu apeliantas nesirėmė Bendrajame Teisme. Vis dėlto, jeigu reikėtų laikyti, kad Bendrasis Teismas savo iniciatyva iškėlė pagrindą, grindžiamą protingo termino nesilaikymu, reikėtų konstatuoti, kad jis padarė teisės klaidą, nes šis pagrindas nepatenka į kategoriją pagrindų, kuriuos savo nuožiūra gali ar turi iškelti Bendrasis Teismas. Kad ir kaip būtų, Bendrasis Teismas turėjo prašyti šalių pateikti pastabų šiuo klausimu. Šiomis aplinkybėmis Parlamentas Teisingumo Teismo prašo pakeisti skundžiamo sprendimo motyvus.

93 Papildomai Parlamentas nurodo, kad Bendrasis Teismas nepažeidė protingo termino laikymosi principo.

– Teisingumo Teismo vertinimas

94 Primintina, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad Sąjungos teismas negali savo iniciatyva tikrinti, ar laikytasi senaties termino, ir šį klausimą turi iškelti suinteresuotoji šalis (2012 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, C-469/11 P, EU:C:2012:705, 51 punktas ir jame nurodyta teismo praktika). Nagrinėjamu atveju nekyla abejonių, jog apeliantas aiškiai pateikė Bendrajame Teisme kaltinimą dėl pavėluotų Parlamento veiksmų nustatant skolą, dėl to, jo nuomone, buvo pažeistos reglamentų Nr. 1605/2002 ir 2342/2002 nuostatos, įtvirtinančios Sąjungos skoliniams reikalavimams trečiosioms šalims taikomas senaties taisykles.

95 Kaip matyti iš šio sprendimo 89 punkto, Bendrasis Teismas pagrįstai nusprendė, jog jokioje Sąjungos teisės nuostatoje nenustatytas terminas, per kurį debeto aviza, t. y. aktas, kuriuo skolininkui pranešama apie Sąjungos institucijos nustatytą skolą, turi būti jam pateikta.

96 Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad tokiu atveju teisinio saugumo principas reikalauja, kad Sąjungos institucijos įgyvendintų savo įgaliojimus per protingą terminą (šiuo klausimu žr. 2002 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano / Komisija*, C-74/00 P ir C-75/00 P, EU:C:2002:524, 139–141 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką; 2013 m. vasario 28 d. Sprendimo *Réexamen Arango Jaramillo ir kt. / EIB*, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, 28 punktą ir 2014 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Nencini / Parlamentas*, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, 47 ir 48 punktus); Bendrasis Teismas taip pat tai nurodė skundžiamo sprendimo 81 punkte.

97 Remiantis tuo, darytina išvada, kad skundžiamo sprendimo 81–87 punktuose Bendrasis Teismas, atsižvelgdamas į tai, kad taikomuose teisės aktuose nėra atitinkamų nuostatų, ir į bylos aplinkybes, tinkamai išnagrinėjo apelianto argumentus, grindžiamus Parlamento pavėluotais veiksmais nustatant apelianto skolą, įskaitant ir protingo termino principo aspektą.

98 Todėl, reikia atmesti jo prieštaravimus, išdėstytus šio sprendimo 92 punkte, ir išnagrinėti apelianto nurodyto apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo ketvirtos dalies, kuria pastarasis kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis nesilaikė protingo termino principo, pagrįstumą.

99 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad termino protingumą reikia vertinti atsižvelgiant į visas kiekvienos bylos konkrečias aplinkybes ir, be kita ko, į bylos svarbą suinteresuotajam asmeniui, jos sudėtingumą, Sąjungos institucijos procedūros įvairius etapus, taip pat dalyvaujančių šalių elgesį vykstant procesui (šiuo klausimu žr. 2004 m. liepos 15 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-501/00, EU:C:2004:438, 53 punktą; 2011 m. balandžio 7 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-321/09 P, EU:C:2011:218, 34 punktą ir 2013 m. vasario 28 d. Sprendimo *Réexamen Arango Jaramillo ir kt. / EIB*, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, 28 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

100 Termino protingumas negali būti nagrinėjamas remiantis abstrakčiai apibrėžtu, tiksliu galutiniu terminu (2011 m. balandžio 7 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-321/09 P, EU:C:2011:218, 33 punktas ir 2013 m. vasario 28 d. Sprendimo *Réexamen Arango Jaramillo ir kt. / EIB*, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, 29 ir 30 punktai).

101 Kalbant apie konkrečias nagrinėjamos bylos aplinkybes, reikia pasakyti, jog Teisingumo Teismas jau yra nurodęs, kad Reglamento Nr. 1605/2002 73a straipsniu, kuris iš esmės atitinka Reglamento Nr. 966/2012 81 straipsnį, siekiama laiko atžvilgiu apriboti Sąjungos galimybę pareikšti skolinius reikalavimus trečiosioms šalims, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo ir šiam tikslui nustatytas penkerių metų terminas, o Reglamento Nr. 2342/2002 85b straipsnyje, kuris atitinka

Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 93 straipsnio 1 dalį, numatyta, kad šis terminas pradedamas skaičiuoti pasibaigus debeto avizoje skolininkui nurodytam galutiniam terminui (šiuo klausimu žr. 2014 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Nencini / Parlamentas*, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, 45 punktą).

102 Atsižvelgiant į minėtą 73a straipsnį, buvo nuspręsta, kad nesant teisės aktų, reglamentuojančių terminą, per kurį Sąjungos institucija turi pateikti skolininkui debeto avizą, šis terminas iš principo turi būti laikomas neprotingu, jei tokia aviza pateikiama vėliau nei per penkerius metus nuo tada, kai institucija įprastai galėjo pareikalauti grąžinti skolą (šiuo klausimu žr. 2014 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Nencini / Parlamentas*, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, 48 ir 49 punktus).

103 Atsižvelgiant į Reglamento Nr. 966/2012 78 straipsnio 1 ir 2 dalis ir Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 81 ir 82 straipsnius reikia laikyti, kad Sąjungos institucija įprastai gali pareikalauti grąžinti skolą nuo tada, kai turi patvirtinamuosius dokumentus, jog skola yra reali, fiksuoto dydžio ir mokėtina, arba galėjo turėti šiuos patvirtinamuosius dokumentus, jeigu būtų veikusi rūpestingai, kaip to reikalaujama.

104 Šiuo klausimu reikia patikslinti, kad aplinkybė, jog nuo datos, kai institucija įprastai galėjo pareikalauti grąžinti skolą, iki debeto avizos pateikimo datos praėjo daugiau nei penkeri metai, savaime nelemia protingo termino principo pažeidimo. Atsižvelgiant į šio sprendimo 99 punkte primintą teismo praktiką, dar reikia patikrinti, ar tokį laikotarpį galima paaiškinti konkrečiomis bylos aplinkybėmis.

105 2014 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Nencini / Parlamentas* (C-447/13 P, EU:C:2014:2372) 49 punkte nurodytu penkerių metų laikotarpiu Teisingumo Teismas rėmėsi ne kaip galutiniu terminu, kuriam suėjus institucijos skolininkui pateikta debeto aviza būtinai turi būti laikoma pateikta per neprotingą terminą, neatsižvelgiant į bylos aplinkybes, o tam, kad pagrįstų šio sprendimo 102 punkte nurodytą prezumpciją, kurią, be kita ko, galima nuginčyti.

106 Panašiai tokios debeto avizos pateikimas per trumpesnį nei penkerių metų laikotarpį mažiau sudėtingoje byloje, turinčioje didelę svarbą skolininkui, arba byloje, kurioje Sąjungos institucija veikė nerūpestingai, be kita ko, kiek tai susiję su patvirtinamųjų dokumentų, jog skola yra reali, fiksuoto dydžio ir mokėtina, gavimu, galėtų neatitikti pagal protingo termino principą keliamų reikalavimų. Tokiu atveju skolininkas turėtų pateikti įrodymą, kad toks trumpesnis nei penkeri metai terminas neprotingas.

107 Nagrinėjamu atveju ginčijamame sprendime Parlamentas siekia susigrąžinti iš apelianto papildomą sumą, kuri pastarajam buvo pervesta kaip išmokos Parlamento narių padėjėjams ir kuri prisideda prie sumos, kurią pareikalauta grąžinti 2009 m. kovo 4 d. generalinio sekretoriaus sprendime. Dėl šio reikalavimo grąžinti papildomą sumą nuspręsta gavus 2011 m. spalio 14 d. OLAF tyrimo ataskaitą, kurioje konstatuota, kad nė vienas iš trijų apelianto padėjėjų nedirbo Parlamento nario padėjėjo darbo. Šiomis aplinkybėmis laikytina, kad nagrinėjamu atveju Parlamentas įprastai galėjo pareikalauti grąžinti skolą, kaip nurodyta šio sprendimo 103 punkte, šios ataskaitos pateikimo dieną. Kadangi Parlamentas ginčijamą debeto avizą išdavė 2013 m. liepos 5 d., termino, per kurį ši aviza pateikta apeliantui, negalima laikyti neprotingu.

108 Taigi remiantis šio sprendimo 99 punkte priminta teismo praktika Bendrasis Teismas, nedarydamas teisės klaidos, galėjo nuspręsti, kad Parlamentas, priimdamas ginčijamą sprendimą ir ginčijamą debeto avizą, nepažeidė jam pagal protingo termino principą tenkančių pareigų, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, be kita ko, susijusias su Sąjungos institucijos elgesiu ir rūpestingumu vykdant procedūrą, kuriai pasibaigus priimtas šis sprendimas ir išduota aviza.

109 Remiantis tuo, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad ketvirtojo pagrindo ketvirta dalis, kuria apeliantas remiasi grįsdamas apeliacinį skundą, nepagrįsta.

110 Todėl reikia atmesti visą apeliacinio skundo ketvirtąjį pagrindą.

Dėl apeliacinio skundo penktojo pagrindo

111 Apeliacinio skundo penktuoju pagrindu apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą, kad šis atmetė jo prašymą panaikinti ginčijamą debeto avizą, nors turėjo pripažinti, kad suėjo ginčijamame sprendime reikalaujamų sumų susigrąžinimo senaties terminas, ir dėl to panaikinti šią avizą.

112 Parlamentas mano, kad apelianto argumentai, išdėstyti nurodant šį pagrindą, tik pakartoja Bendrajam Teismui pateiktus argumentus. Kad ir kaip būtų, reikėtų juos atmesti, nes apeliantas klaidingai tvirtina, kad suėjo ginčijamame sprendime nurodytų sumų susigrąžinimo senaties terminas.

113 Dėl apeliacinio skundo penktojo pagrindo pakanka nurodyti, kad atmetus ketvirtąjį pagrindą, grindžiamą senaties taisyklių ir protingo termino principo pažeidimu, dėl tų pačių motyvų reikia atmesti ir penktąjį pagrindą.

114 Kadangi nė vienam apeliacinio skundo pagrindui negali būti pritarta, reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

115 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

116 Pagal to paties reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

117 Kadangi apeliantas pralaimėjo bylą, o Parlamentas reikalavo priteisti iš jo bylinėjimosi išlaidas, iš apelianto priteisiamos šios išlaidos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Priteisti iš Jean-Charles Marchiani bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.